

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/327/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203819
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Klepancová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113203819.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Klepancovej a členiek senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 18C/96/2013-87 zo dňa 14. mája 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal náhrady škody vo výške 3.000,25 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 600,05 eur vzniknutej navrhovateľovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „exekučný súd“), ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku navrhovateľa v zákonom stanovenej lehote. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že exekútor doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 04.05.2011. Exekučný súd zistil rozpor exekučného titulu so zákonom, nakoľko právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, a uznesením č. k. 10Er/313/2011-11 zo dňa 01.08.2011 právoplatným dňa 24.08.2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že exekučný súd nebol povinný do 15 dní od doručenia žiadosti písomne rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie jej zamietnutím, pretože pre takéto rozhodnutie ustanovenie § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. (ďalej len „Exekučný poriadok“) nestanovuje lehotu. Súd prvého stupňa teda nezistil nesprávny úradný postup exekučného súdu. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku súdu prvého stupňa navrhovateľ podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa navrhovateľa účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K jednotlivým dôvodom odvolania navrhovateľ uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Súd len s poukazom na skutočnosť,

že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil navrhovateľovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

K odvolaniu navrhovateľa sa odporca nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poukazuje na nasledovné skutočnosti:

Navrhovateľ sa svojim návrhom domáhal náhrady škody v celkovej výške 3.000,25 eur z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Táto škoda predstavuje podľa navrhovateľa náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom súdnom konaní vedenom proti dlžníkovi zo záväzkového zmluvného vzťahu založeného zmluvou o úvere. Nemôže preto nastať akceptácia návrhu na nútené vymáhanie istiny a príslušenstva zo strany exekučného súdu. Zároveň si navrhovateľ uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch - vo výške 600,05 eur, t.j. 20% z uplatňovanej istiny s príslušenstvom, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil navrhovateľ tým, že nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky. Navrhovateľ tvrdil, že mohol vďaka skorému rozhodnutiu exekučného súdu v zákonnej lehote včas, efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zvýšeniu úspechu mimosúdneho zabezpečenia vymožitelnosti jeho pohľadávky a jej príslušenstva, pretože by vedel, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. V skutočnosti, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, navrhovateľ videl nesprávny úradný postup exekučného súdu.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 04.05.2011. Exekučný súd uznesením č. k. 10Er/313/2011-11 zo dňa 01.08.2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa jedná o objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.).

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na navrhovateľovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladom. Je však možné vyvodiť, aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti) ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Navrhovateľ odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď zamietajúce rozhodnutie vydal po uplynutí 15 dní.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení platnom ku dňu doručenia žiadosti o udelenie poverenia, t.j. k 04.05.2011) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c, d) zákona č. 233/1995 Z.z., podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila, vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

V zmysle § 44 ods. 2 v spojení s § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku lehota 15 dní na vydanie poverenia sa nevzťahuje na prípad, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentom navrhovateľa, že zákonodarca mal pod pojmom rozhodnutia rozhodcovských komisií na mysli rozhodnutia akýchsi rozhodcovských komisií rozhodujúcich v pracovnoprávných sporoch a zrušených v roku 1992. Pod pojmom rozhodcovská komisia nemožno vidieť orgán, ktorý bol zrušený pred takmer 20 rokmi (v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia), nakoľko jeho rozhodnutia už dávno nemôžu byť predmetom exekúcie. Tento pojem možno vykladať jedine v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní a teda tak, že ide o rozhodcovský súd.

Svedčia o tom aj okolnosti prijímania novely Exekučného poriadku č. 144/2010 Z.z., ktorá s účinnosťou od 01.06.2010 zaviedla do Exekučného poriadku výnimku, že lehota na udelenie poverenia neplatí na exekučné tituly, ktorými sú notárske zápisnice a rozhodcovské rozhodnutia. Táto novela Exekučného poriadku bola reakciou na situáciu na súdoch, ktoré boli zavalené žiadosťami o udelenie poverenia na základe takýchto exekučných titulov, pričom išlo o vymáhanie pohľadávok vzniknutých zo spotrebiteľských zmlúv, ktoré vo väčšine prípadov obsahovali neprijateľné podmienky. Úmyslom zákonodarcu bolo jednoznačne pri oboch druhoch exekučných titulov (notárskych zápisníc a rozhodcovských rozsudkov) poskytnúť exekučným súdom dlhšiu lehotu na preskúmanie týchto exekučných titulov v záujme ochrany spotrebiteľov.

Z gramatického výkladu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného prípadu vyplýva, že lehota 15 dní je zákonodarcom stanovená pre exekučný súd len pre prípad nezistenia rozporu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Len v tom prípade je povinnosťou exekučného súdu do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poveriť exekútora na vykonanie exekúcie. Pre prípad zistenia rozporu exekučného titulu so zákonom, a teda pre prípad zamietnutia žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zákonodarca lehotu neurčil. Nie je teda možné konštatovať, že v preskúmvanej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu tým, že žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol po uplynutí 15-tich dní odo dňa doručenia žiadosti. Odvolací súd nestotožnil ani s argumentom navrhovateľa, že ak súd prijal v lehote 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora rozhodnutie, že poverenie nevydá, avšak rozhodnutie o zamietnutí žiadosti nevyhotovil, dopustil sa nečinnosti. Jedna vec je na základe predložených listín prijať rozhodnutie - úsudok, že poverenie sa nevydá, a druhá vec - časovo náročnejšia je vyhotoviť a zákonom stanoveným spôsobom odôvodniť takéto rozhodnutie.

Odvolací súd dáva za pravdu odporcovi v tom, že nesprávny úradný postup nie je možné vidieť ani v existencii prietahov v konaní exekučného súdu. Navrhovateľ nepreukázal, že by v konaní exekučného súdu boli príslušným orgánom konštatované prietahy, pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom takýmto orgánom nie je. Odvolací súd len dodáva, že štát nemôže zodpovedať za prietahy, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti či dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov či sú vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdu a ich inštitucionálnom a organizačnom vybavení.

Podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa navrhovateľ domáha.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky navrhovateľa sú nedôvodné a sčasti zmätočné. Zmätočná je námietka, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty - tento názor sa v odôvodnení rozhodnutia nenachádza. Zmätočné je aj poukázanie na zamietnutie súdom prvého stupňa návrhu na znalecké dokazovanie -

tento návrh navrhovateľa z obsahu spisu nevyplýva. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani polemizovanie súdu prvého stupňa o limitácii dĺžky súdnych konaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný odporca, v dôsledku čoho mu v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, neboli mu preto odvolacím súdom priznané.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.